

Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti tarafından Cumhuriyet Hükümetine verilen on milyon dolarlık kredi anlaşmasının onanması hakkında kanun

(Resmî Gazete ile ilâm : 10 . V . 1946 - Sayı : 6303)

No.
4882

Kabul tarihi
8 . V . 1946

BİRİNCİ MADDE — Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti tarafından Cumhuriyet Hükümetine verilen on milyon dolarlık kredi hakkındaki Anlaşma kabul edilmiş ve onanmıştır.

İKİNCİ MADDE — Bu Anlaşma konusuna giren malların satılmalındıkları mallardan memleketimizdeki alıcı daire ve müesseselerce gösterilecek yerlere kadar nakil, sigorta, ambalaj ve muhafaza gibi işler Ticaret Ofisine gördürülebilir. Bu takdirde sözü geçen işlere ilişkin giderler ilgili daire ve müesseselerce adı geçen Ofise, gider çeşidi bakımından düzenliyeceği müfredatlı faturalar üzerine ödenir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

9 Mayıs 1946

ANLAŞMA

I

Birleşik Devletler Dış Tasfiye Komisyonu tarafından Türk arazisi dışında satılığa çıkarılan teçhizat ve malzeme fazlası meyandan ihtiyaçlarına tekabül edenleri satınalmak arzusunda olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (aşağıda kısaltılmış olarak Türk Hükümeti denilen) ve bu malzemenin, Türk Hükümeti tarafından on milyon dolar tutarına kadar mubayaalarını kolaylaştırmak arzusunda olan Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti (aşağıda Birleşik Devletler tâbiriyle işaret edilen) aşağıdaki hükümleri kabul etmekte mutabık kalmışlardır:

1. — Birleşik Devletler, Türk Hükümetine, işbu mubayaalar için on milyon dolarlık bir kredi verecektir.

2. — Türk Hükümeti, kullanılan kredinin tamamını, on musavi taksitte, yıllık yüzde 2,3/8 nispeti üzerinden hesap edilen bir faizle ve dolaylı ödemeği taahhüt eder. Bu faiz, her taksitin hulûlünde, Türk Hükümeti tarafından satınalmaya malzemenin dolar olarak fiyatını ödenmemiş bakiyesi yekûnunu üzerinden hesap edilecektir. Faiz, bu malzemenin her satılmalındığı tarihten itibaren işleme başlıyacak ve bu faiz ve bu taksitin birinci tediyesi 1 Ocak 1947 de yapılacaktır.

Hulûl eden sair taksitler ve faizler mütaakıp yılların Ocak ayının birinde ödenecektir.

3. — Birleşik Devletler, faiz dâhil olmak üzere, işbu taksitin resmî rayiç üzerinden Türk lirası olarak tediyesini isteyebilecektir.

Birleşik Devletler, cari herhangi bir sene zarfında bir defa veya birkaç defa olmak ve tediye tarihinde hesap edilen faiz de dâhil bulunmak üzere, ödenmemiş bakiye yekûnunun yarısına kadar herhangi bir meblâğın veya meblâğların resmî rayiç üzerinden Türk lirası olarak tediyesini isteyebilecektir.

Cari sene zarfında, Türk lirası tediyesine mütaallik bir talep veya talepler vukuunda Birleşik Devletler mütaakıp seneler zarfında, bir defa veya birkaç defa olmak üzere ödenmemiş bakiye yekûnunun veya işbu ödenmemiş bakiyenin bir kısmının tediyesini isteyebilecektir. Bu suretle avans olarak yapılan tediyeler daima son taksitin matlubuna kaydedilecektir.

Tediye şekilleri yukarıda zikredilen Türk liraları Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasında hususi bir hesaba yatırılacak ve Birleşik Devletlerin arzusuna göre:

1. Harsî, terbiyevî ve insanî gayelere;

2 Birlesik Devletler tarafından Türkiye'de kullanılan memurların ücretleri dâhil olmak üzere Birleşik Devletlerin masraflarına tahsis edile ektir.

II

Halen Türkiye'de bulunan ve Birleşik Devletler tarafından fazla olarak ilân edilen malzemenin satış ve muamelesi aşağıdaki hükümler ve şartlar dairesinde yapılacaktır:

1. Dış Tasfiye Komisyonu Türk Hükümetine işbu malzemenin ve fiyatlarının «inventaire» ini ve iffa listelerini verecektir. Satış fiyatı alıkkadar mümessiller tarafından görüülecektir. Türk Hükümeti tarafından seçilen malzeme Türk Hükümeti tarafından «mahallinde ve olduğu gibi» mülkiyeti müstesna olmak üzere, teminatsız satınalınacak ve Türk Hükümetine aşağıda müstereken teslim edildiği üzere şu tarihte veya şu tarihlerde teslim edilecektir:

2 — Türk Hükümetine teklif yapıldığı tarihten itibaren azami yirmi günlük bir müddet içinde bir Anlaşma yapıldığı taktirde, yeni bir teklif gerek Türkiye'de gerek Türkiye dışında mütemel sair alıcılara yapılabilecektir. Satışa çıkarılan ve ne Türk Hükümeti, ne de Türkiye'de mütemekkin hususi şahıslar tarafından satınalınmayan bütün malzeme her türlü gümrük resminden ve gümrük tarafından istifâ olunan sair mükellefiyetlerden muaftır.

Birleşik Devletlerin talebi üzerine işbu malzemeye mütaallik ihracat lisansları derhal verilecektir.

Türkiye'de mütemekkin olanlara satılan malzeme için her türlü gümrük resmi ve buna mütaallik sair mükellefiyetler cari kanunlara göre bu malzemenin alıcıları tarafından ödencektir

3 — Türk Hükümeti tediyei, kendisi tarafından satınalınan malzeme fazlasının tesliminde (tecilli dolar kredisinden farklı olarak) peşinen Amerikan doları ile yapacaktır.

4. — Türkiye'deki Birleşik Devletler ajanlarını Türkiye'de kullanmak arzusunda oldukları bu gibi malzeme fazlası alıkonulabilir ve satışa çıkarılmaz.

III

Eğer Birlesik Devletler,gerek Türkiye'de gerek Türkiye dışındaki malzeme fazlasından bir kısmını bir veya birkaç gayrimenkul mukabilinde trampa etmek arzusunda bulunursa - böyle bir veya birkaç gayrimenkulün Türk Hükümeti tarafından satılmak üzere gösterilmesi ve bunlar Türk Hükümeti ve Birleşik Devletler tarafından müstereken muvafık görülmesi kaydıile - Türk Hükümeti bu trampayı yapabileceek bir müessseyi göstermeyi taahhüt eder.

İşbu gayrimenkuller sefaret (Birleşik Devletler Sefiri için bir ikametgâh dâhil olmak üzere) veya konsoloshane olarak kullanılacaktır. Bu takdirde, işbu trampaya mütaallik şartlar Birleşik Devletler yetkili uzuvları ile mevzuubahis müessese arasında müstereken kararlaştırılacaktır.

Kahire'de iki nüsha olarak İngilizce ve Fransızca lisansları üzerinden 27 Şubat 1946 da tanzim ve imza edilmiştir.

İşbu meali tasdik etmek üzere taraflar bu Anlaşmaya parmaklarını ve mühürlerini basmışlardır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti namına

Birleşik Devletler Hükümeti namına

N . T . Seymen

Fred W . Ramsey

Türkiye'nin Kahire Elçisi

Dış Tasfiye Komisyonu azası

N . T . Seymen

Fred W . Ramsey

Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası

: 9 . V . 1946 ve 1/552

Bu kanunun ilânının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası

: 9 . V . 1946 ve 4/450

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları

Cilt Sayfa

: 22 2,212

23 4:5,20,23,36:39